# מהדורה למורה – מפתח תשובות

## מטרות הדף:

- להכיר את ארבע קבוצות זכויות הילד ולדעת לסווג דוגמאות לפיהן
- להבחין בין צורך לרצון ובין זכות לאחריות
- לתרגל חשיבה על דילמות הקשורות לפרטיות ברשת ולהשמעת קול

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

### חלק א' – שאלות אמריקאיות

1. א – דבר שמגיע לכל ילד ואי אפשר לקחת ממנו
2. ג – ארבע
3. ב – הזכות להביע דעה
4. ב – מקום מגורים בטוח
5. א – שליחת תמונה אישית בלי רשות
6. א – לבוא לבית הספר ולהשתתף בשיעורים

### חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – האמנה חלה על כל הילדים בעולם
2. לא נכון – השתתפות היא הזכות להביע דעה ולהישמע, לא לקבל הכל
3. לא נכון – זו פגיעה בפרטיות ובזכות שלו
4. נכון – זכויות וחובות הולכות יחד
5. לא נכון – צורך הוא ההכרחי, רצון הוא נעים אך לא הכרחי
6. לא נכון – זכות ההשתתפות קיימת כבר בילדות

### חלק ג' – צורך או רצון? מיינו

1. צורך
2. רצון
3. צורך
4. רצון
5. צורך

### חלק ד' – התאמה: זכות ↔ קבוצה

- 1 – ב (קבוצת הישרדות)
- 2 – א (קבוצת התפתחות)
- 3 – ה (קבוצת הגנה)
- 4 – ג (קבוצת השתתפות)
- 5 – ד (קבוצת הישרדות)

### חלק ה' – זכות ואחריות – חברו כל זכות לאחריות המתאימה

- 1 – ד (האחריות להגיע לשיעורים וללמוד)
- 2 – א (האחריות לכבד את דעת האחר)
- 3 – ב (האחריות לכבד את פרטיות האחרים ברשת)
- 4 – ג (האחריות לא לפגוע באחרים במשחק)

### חלק ו' – כתיבה ודיון

1. תלמידים יזהו התנגשות כגון פרסום תמונה משותפת בלי הסכמה, ויציעו פתרון שמכבד את שני הצדדים כמו בקשת רשות מראש
2. כגון הצבעה בכיתה, שיחה עם הורים על החלטה משפחתית

### כרטיס יציאה – מה לחפש

- ציפייה לשם שתי קבוצות מתוך הישרדות/התפתחות/הגנה/השתתפות
- דוגמה הגיונית שמבדילה בין הכרחי ללא הכרחי
- תשובה שמקשרת שמירה על פרטיות אישית לשמירה על פרטיות אחרים

## טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בדיון קצר על דוגמה מהחיים של התלמידים לפני מילוי הדף
- בחלק הפתוח מומלץ לאפשר שיתוף בזוגות לפני כתיבה אישית
- לגרסת החינוך המיוחד להשמיט את השאלות המסומנות כקשות יותר

# דף תרגול: יום זכויות הילד – חטיבת ביניים

דף התלמיד/ה עולים חדשים

**שם:** _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

לכל ילד יש זכויות. בדף הזה נלמד מה הן הזכויות, ונתרגל דוגמאות ושאלות קלות עליהן.

## מילון קטן:

| | |
|---|---|
| **זכות** | דבר שמגיע לכל ילד וילדה, ואי אפשר לקחת ממנו |
| **אחריות** | דבר שעלינו לעשות כדי לשמור על הזכויות של עצמנו ושל אחרים |
| **אמנה** | הסכם כתוב בין מדינות בעולם |
| **צורך** | דבר הכרחי לחיים, כמו מזון ומקום מגורים |
| **רצון** | דבר נעים שהיינו רוצים, אך אפשר לחיות בלעדיו |
| **פרטיות** | השמירה על מידע אישי ואי חשיפתו לאחרים |
| **השתתפות** | הזכות להביע דעה ולהיות חלק מהחלטות |
| **הגנה** | הזכות להיות מוגן מפגיעה וניצול |

## 1 חלק א' – שאלות אמריקאיות

הקיפו את התשובה הנכונה.

**1.** מה זו זכות?

א) דבר שמגיע לכל ילד ואי אפשר לקחת ממנו ב) פרס על התנהגות טובה ג) בקשה אישית של ההורים

ד) חוק שחל רק על מבוגרים

**2.** כמה קבוצות זכויות יש?

א) שתיים ב) שלוש ג) ארבע ד) שש

**3.** איזו מהבאות שייכת לקבוצת זכויות ההשתתפות?

א) הזכות לחינוך ב) הזכות להביע דעה ג) הזכות למזון ד) הזכות להגנה מאלימות

**4.** מה הכרחי לחיים?

א) משחק מחשב חדש ב) מקום מגורים בטוח ג) בגדי מותג ד) טיול לחו"ל

**5.** מהי דוגמה לפגיעה בפרטיות ברשת?

א) שליחת תמונה אישית בלי רשות ב) שליחת ברכה לחבר ג) שיתוף סרטון לימודי

ד) כתיבת תגובה מנומסת

**6.** מה דוגמה לאחריות הנלווית לזכות לחינוך?

א) לבוא לבית הספר ולהשתתף בשיעורים ב) לקבל ציונים גבוהים בלבד ג) לקנות ציוד יקר

ד) לא להגיע לבית הספר

## 2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

| # | משפט | ✔ נכון | ✘ לא נכון |
|---|---|---|---|
| 1 | לכל ילד בעולם יש את אותן הזכויות, ללא תלות בארץ מגוריו | ☐ | ☐ |
| 2 | זכות להשתתפות פירושה שהילד חייב לקבל כל מה שהוא מבקש | ☐ | ☐ |
| 3 | אפשר לשתף פרטים אישיים של חבר ברשת בלי לשאול אותו | ☐ | ☐ |
| 4 | אחריות ההורים היא לדאוג שהילד ייהנה גם מזכויותיו וגם ילמד למלא חובות | ☐ | ☐ |
| 5 | רצון הוא דבר הכרחי שבלעדיו אי אפשר לחיות | ☐ | ☐ |
| 6 | זכות ילד להביע דעה בנושאים שנוגעים לחייו קיימת רק מגיל 18 | ☐ | ☐ |

## 3 חלק ג' – צורך או רצון? מיינו

השלימו את המילה החסרה.

**1.** מקום מגורים בטוח ומוגן מהווה _____ (צורך/רצון)

**2.** משחק מחשב חדש הוא דוגמה ל- _____ (צורך/רצון)

**3.** אוכל וחינוך נחשבים ל- _____ (צורך/רצון)

**4.** בגדי מותג יקרים הם דוגמה ל- _____ (צורך/רצון)

**5.** טיפול רפואי כשחולים הוא _____ (צורך/רצון)

## 4 חלק ד' – התאמה: זכות ↔ קבוצה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

| | | |
|---|---|---|
| **1.** הזכות לחיים ולבריאות | ___ | **א.** קבוצת התפתחות |
| **2.** הזכות לחינוך ולמשחק | ___ | **ב.** קבוצת הישרדות |
| **3.** הזכות להיות מוגן מאלימות וניצול | ___ | **ג.** קבוצת השתתפות |
| **4.** הזכות להביע דעה ולהישמע | ___ | **ד.** קבוצת הישרדות |
| **5.** הזכות למזון ולמקום מגורים | ___ | **ה.** קבוצת הגנה |

## 5 חלק ה' – זכות ואחריות – חברו כל זכות לאחריות המתאימה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

| | | |
|---|---|---|
| **1.** הזכות לחינוך | ___ | **א.** האחריות לכבד את דעת האחר |
| **2.** הזכות לחופש ביטוי | ___ | **ב.** האחריות לכבד את פרטיות האחרים ברשת |
| **3.** הזכות לפרטיות | ___ | **ג.** האחריות לא לפגוע באחרים במשחק |
| **4.** הזכות למשחק ולפנאי | ___ | **ד.** האחריות להגיע לשיעורים וללמוד |

## 6 חלק ו' – כתיבה ודיון

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

**1.** תארו דילמה שבה זכות של ילד אחד עלולה להתנגש בזכות של ילד אחר ברשת החברתית, והציעו פתרון

**2.** כתבו שתי דוגמאות מהיומיום שבהן אתם ממשים את זכות ההשתתפות (הבעת דעה)

### כרטיס יציאה

מהן שתיים מארבע קבוצות הזכויות שלמדנו?

תנו דוגמה אחת להבדל בין צורך לרצון

מהי אחריות אחת שקשורה לזכות שלכם לפרטיות ברשת?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀